

AAN DE SLAG MET
AFVAL

Doe-opdrachten Aan de slag met afval

**Groep 1-2
Groep 3-4-5
Groep 6-7-8**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Groep 1-2	
Afval, wat is dat?	4
Afval, apart in de bak!	5
Onze materialenplaat	6
Groep 3-4-5	
Verpakkingsboodschap	8
Afval, let's clean it up!	10
Spel over verpakkingen	11
Groep 6-7-8	
Verbeterplan: Zwerfafval, no way!	13
Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan!	13
Actie tegen afval	14
Groep 1-8	
Supporter van Schoon	15

> Inleiding

De doe-opdrachten van 'Aan de slag met afval' zijn erop gericht om het thema afval in de klas extra tot leven te brengen. Er zijn twee soorten doe-opdrachten:

1. Lessen die door de leerkracht gegeven worden.
2. Werkbladen waar de leerlingen zelfstandig mee aan de slag kunnen.

De doe-opdrachten zijn onderverdeeld in de clusters groep 1-2, groep 3-4-5 en groep 6-7-8. Elk cluster bestaat uit drie lessen en/of werkbladen. Sommige opdrachten zijn geschikt om met gemixte leeftijdsgroepen te doen, waarbij oudere leerlingen samenwerken met de jongsten van de school.

In deze handleiding zijn alle onderdelen binnen een cluster toegelicht, waardoor je als leerkracht snel een beeld hebt van de lessen. Bij de werkbladen is duidelijk aangegeven aan welke doelen en opdrachten de leerlingen zelfstandig werken.

De werkbladen voor de leerlingen zijn stap voor stap opgebouwd.

Alle doe-opdrachten zijn gemarkeerd met symbolen, zodat helder is wanneer een opdracht een les is voor de leerkracht of een werkblad voor de leerlingen:

- △ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.
- O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.
- Les voor gemengde leeftijdsgroepen.
- ♣ Les met vervolgsuggesties of een les die op verschillende manieren ingezet kan worden.

> Groep 1-2

Afval, wat is dat?

Categorie: Δ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.

Doelstelling

Aan het eind van deze les kunnen leerlingen verschillende voorbeelden van afval benoemen en de leerlingen kunnen uitleggen waarom afval niet op de grond, maar in een prullenbak thuis hoort.

Kernwoorden

Afval, geen afval laten slingeren, geen rommel maken, netjes weggooien, opruimen.

Nodig

Voorbeelden van afval (denk aan een doosje, een lege fles, een krant, plastic, fruitresten etc.)
Een grote lege doos en een vaatdoek of een deken.

Vorbereidingen

Laat de leerlingen in een kring zitten.
Zet een tafel in het midden van de kring met daarop de doos gevuld met het verzamelde afval.
Leg de vaatdoek of de deken ernaast.

Lesopbouw

Introductie

Introduceer de doos met het verzamelde afval. Haal één voor één het afval uit de doos.
Geef de leerlingen even denktijd voordat ze het antwoord mogen geven.

- Weten de leerlingen wat het is en waar het vandaan komt?
- Afval gooi je weg, maar waar? Op de grond of in de prullenbak? Waarom?

Kern

Filosofeer met de leerlingen over het thema afval aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is afval? Kunnen ze voorbeelden van afval benoemen (los van het verzamelde afval)?
- Waar komt het vandaan en wat doen we met afval?
- Hoe gaat het bij de leerlingen thuis in de gezinnen?
- Ruimen ze daar afval op en hoe doen ze dit? Doen ze dit altijd of hoeven ze niets te doen?

Afrondende opdracht

Verspreid de stukken afval over de grond, laat de leerlingen er goed naar kijken, en leg er een deken overheen.

- Kunnen de leerlingen nog noemen wat er lag?
- Haal een stuk afval weg. Kunnen de leerlingen raden welk afval is weggehaald?
- Kunnen ze met ogen dicht en door te voelen raden welk stuk afval ze vast hebben?

Ruim met elkaar het afval op.

Afval, apart in de bak!

Categorie

Δ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.

Doelstelling

Aan het eind van deze les kunnen de leerlingen verschillende voorbeelden geven van afval en op een eenvoudige manier afval scheiden, waarbij ze uitgaan van de volgende soorten afval: plastic, papier en fruitresten. Daarnaast ontdekken leerlingen dat de materialen uit afval gebruikt worden om nieuwe producten te maken.

Kernwoorden

Afval, scheiden, recyclen (van oude spullen nieuwe producten maken), fruitafval.

Nodig

De prullenbak vol met afval van een dag.

Drie lege (prullen)bakken met schone zakken.

Drie etiketten; een met een afbeelding van fruit, een met een afbeelding van papier en een met een afbeelding van plastic.

Plastic handschoenen en een plastic zak.

Vorbereidingen

Laat de leerlingen in een kring zitten. Zet in het midden van de kring de volle prullenbak.

Lesopbouw

Introductie

Herinner de leerlingen aan de vorige les over afval. Wanneer je deze les niet gedaan hebt, voer je eerst een kort introductiegesprek over afval.

Spreek de lege plastic zak over de tafel en wijs de leerlingen op de volle prullenbak. Zijn zij ook benieuwd welk afval ze op een dag in de klas verzamelen? Trek een handschoen aan en leeg de prullenbak. Leg het afval stuk voor stuk op de tafel. Weten de leerlingen waarom je een handschoen gebruikt?

Zorg in ieder geval voor de volgende items: kartonnen drinkpakjes, papierafval, plastic verpakking van koek etc., resten of schillen van fruit (appel/banaan/mandarijn).

Ga met de leerlingen in gesprek over de inhoud van de prullenbak aan de hand van de volgende vragen:

- Maken we samen veel afval?
- Wat voor afval hebben we allemaal? Wat zien jullie op tafel liggen?

Kern

Vraag de leerlingen hoe ze afval opruimen.

- Gaat alles bij elkaar in één prullenbak of doe je afval in aparte bakken?
- Hoe gaat het bij de leerlingen thuis in de gezinnen? Ruimen ze daar afval op en hoe doen ze dit?
- Hebben ze thuis aparte bakken voor verschillende soorten afval of niet?

Laat de leerlingen vier stapels op de tafel maken. Een stapel voor kartonnen drinkpakjes (is restafval), één voor papier, één voor plastic en één voor fruitresten.

- Kunnen we samen ook minder afval maken? Hoe dan? Uit bekers drinken, koek in een trommeltje.
- Waarom zijn bekers en trommels zo'n goed plan? Gooi je bekers en trommels weg of kun je ze opnieuw gebruiken en zo afval besparen?

Vertel dat je afval kunt scheiden, apart houden, zodat er van het afval nieuwe producten gemaakt kunnen worden. Voorbeeld: plastic inzamelen; smelten in een oven en er nieuw plastic van maken.

- Welke soorten afval scheiden de leerlingen thuis zelf?

Leg aan de hand van de stapels afval uit dat je op drie manieren afval kunt scheiden: fruit- en groenteschillen, plastic afval en papierafval. Neem de etiketten met de afbeeldingen erbij en laat de leerlingen raden welk etiket bij welke stapel hoort.

Afrondende opdracht

Laat de leerlingen de etiketten op de drie lege prullenbakken plakken. Bespreek waar het afval van is gemaakt en laat de leerlingen het in de goede afvalbak stoppen. Leg uit dat ze vanaf nu het afval gaan scheiden, zodat de materialen gebruikt kunnen worden om nieuwe producten te maken.

Materialenplaat

Categorie

Δ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.

♣ Les met vervolgsuggesties of een les die op verschillende manieren ingezet kan worden.

Doelstelling

Aan het einde van deze les kunnen de leerlingen verschillende materialen die je vaak in afval ziet benoemen en een onderscheid maken tussen deze verschillen materialen.

Kernwoorden

Blik, glas, hout, materialen, papier, plastic.

Nodig

Verschillende voorbeelden van materialen: plastic (rietjes, zakje), glas (leeg potje, flesje), papier (een lege envelop, krant of restpapier knutselen), blik (een leeg blikje), hout (verpakkingskistje).

Verschillende gekleurde A3- of A2-vellen met in het midden een afbeelding van één soort materiaal.

Tijdschriften en allerlei verschillende folders of krantjes: supermarktfolders, tuinfolders, etc.

Scharen en lijm.

Lesopbouw

Introductie

Herinner de leerlingen aan de vorige les over afval. Wanneer je deze les niet hebt gedaan, voer je eerst een kort introductiegesprek over afval. Geef aan dat afval uit verschillende soorten materialen kan bestaan. Laat de voorbeelden zien en stimuleer de leerlingen de materialen te benoemen.

Kern

Deel de klas in groepjes. Geef elke groep een groot vel met een afbeelding van één van de materialen, tijdschriften, lijm en scharen. Leg de leerlingen uit dat ze in de tijdschriften op zoek moeten gaan naar plaatjes waar hetzelfde materiaal op staat als op de voorbeelden.

Dit kan ook een product zijn waarin het materiaal is verwerkt. Deze plaatjes knippen of scheuren ze uit en plakken ze op het vel erbij. Laat groep 1 en 2 leerlingen samenwerken.

♣ Optioneel

Na ongeveer 10 minuten schuiven de leerlingen naar een ander groepje waar ze op zoek gaan naar een ander soort materiaal.

Ook dit knippen/scheuren ze uit en plakken ze op het vel. Ze vullen het vel van het vorige groepje aan. Zo vervolg je de activiteit totdat de vellen volgeplakt zijn.

Afrondende opdracht

Als de leerlingen klaar zijn, komen ze bij elkaar in de kring. Ze nemen de collages mee.

Laat de leerlingen vertellen wat ze hebben gevonden. Laat ze de materialen benoemen. Stel vragen als: “Wie kan aanwijzen?” of “Wie kan twee glazen potjes aanwijzen?” etc.

Hang de posters op in de klas.

♣ Vervolgsuggestie

Deze les kan ook ingezet worden als zelfstandige opdracht tijdens een werkles.

Bespreek de introductie en de kern in de kring en laat de leerlingen vervolgens in kleinere groepjes werken gedurende de werkles.

> Groep 3-4-5

Verpakkingsboodschap

Categorie

Δ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.

♣ Les met vervolgsuggesties of een les die op verschillende manieren ingezet kan worden.

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

Aan het einde van deze les kunnen leerlingen verschillende voorbeelden van verpakkingsmateriaal benoemen en onderscheid maken tussen de verschillende materiaalsoorten.

Extra toelichting

Deze opdracht is voornamelijk geschikt voor groep 3 en een 'jonge' groep 4. Deze les kan ook worden uitgevoerd door een gemiddelde groep 4 en 5, maar dan wel met de aanvullende opdracht onderaan deze pagina. Voor de uitblinkers is er een uitdagend werkblad toegevoegd waar ze zelfstandig mee aan de slag kunnen: werkblad 'Onze boodschap voor een schonere buurt'.

Kernwoorden

Scheiden van materialen, recyclen, verpakkingsmateriaal.

Nodig

Verschillende voorbeelden van materialen: plastic (zakje, rietje), glas (leeg potje of flesje), papier (van lege envelop of restpapier van knutselwerk), blik (een leeg blikje), hout (een verpakkingskistje)

Verschillende A3-vellen met als titel: verpakkingsmateriaal.

Tijdschriften/reclamefolders van supermarkten en winkels met voorbeelden van verpakkingsmateriaal.

Scharen en lijm.

Smartboard met internettoegang.

Informatie over gescheiden inzameling in de gemeente. Welke afvalproducten worden in de gemeente waar de leerlingen wonen apart ingezameld?

Lesopbouw

Introductie

Introduceer het woord 'verpakkingsmateriaal' bij de leerlingen door middel van het spel galgje, en ga het gesprek aan, aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is verpakkingsmateriaal en waar komt het vandaan?
- Wie kan er voorbeelden noemen van verpakkingsmateriaal? Laat de leerlingen de voorbeelden zien.
- Wat doen we met verpakkingsmateriaal. Bijvoorbeeld: wat doe je met een pak als de melk op is?
- Laten we het slingeren of ruimen we het op? Waar gaat het dan naartoe?

Kern

Verpakkingsmateriaal kun je sorteren. Plastic bij plastic en karton en papier in de papierbak.

- Wat gebeurt er met dit verpakkingsmateriaal als mensen het apart van elkaar weggooien? Er worden nieuwe producten van gemaakt. Dit heet recycelen.
- Hoe denken jullie dat dit werkt? Welke vragen hebben jullie hierover? Wat zou je nog willen weten?

Op www.aandeslagmetafval.nl kun je met de leerlingen een filmpje kijken. Kies voor groep 3/4/5 en klik op het filmpje of kijk onder 'Opdrachten' en kies voor blik.

- Kunnen de leerlingen hun eigen vragen beantwoorden? Wat weten ze nu?
- Hoe zorgen we er samen voor dat alles in de goede afvalbak komt, zodat we het kunnen recycelen?

Leg de opdracht uit: jullie gaan posters maken waarmee jullie laten zien waar je je afval moet weggooien. Waar moet je papier en karton, glas, plastic en blik laten? Kies voor die materialen die in de gemeente van de kinderen apart worden ingezameld.

De leerlingen gaan in tijdschriften op zoek naar afbeeldingen van verpakkingsmateriaal binnen de categorieën. Verzamel alle afbeeldingen per categorie en leg alle afbeeldingen van één categorie bij één groepje. Per groepje wordt een categorie uitgewerkt. Ze maken een poster om mensen op te roepen hun afval op de juiste plek in te leveren.

Afrondende opdracht/evaluatie

Besprek in de kring per groep de posters met de leerlingen op basis van de inhoud, de vormgeving, de uitvoering en het teamwerk. Laat de overige leerlingen tips en tops bedenken en hang de posters op in de klas.

- Wat hebben ze gemaakt en gevonden? Wat is de categorie? Bijv. GLAS. Schrijf dit op de poster.
- Waar hoort bijvoorbeeld glas thuis? Bijv.: GLAS hoort in de glasbak. Schrijf dit op de poster.

Vervolgsuggestie

Laat de leerlingen aan de slag gaan met het werkblad 'Onze boodschap voor een schonere buurt'.

Doelstelling

De leerlingen kunnen verschillende voorbeelden van verpakkingsmateriaal benoemen en aangeven uit welke materialen deze verpakkingen bestaan.

Nodig

- A4/A3-papier
- Schrijf- en kleurmateriaal
- Scharen en lijm
- Tijdschriften en reclamefolders van de supermarkt
- Een woordenboek
- Voorbeelden van verpakkingsmaterialen

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 1: Verpakkingsboodschap

Deze opdracht doe je samen met een klasgenoot.

Wat ga je doen?

Vandaag ga je van alles leren over afval. Als je met deze opdracht klaar bent, dan kun je verschillende soorten verpakkingsmateriaal benoemen. Of je kunt zeggen uit welke verschillende materialen een verpakking bestaat. Bijvoorbeeld een glazen pot met een plastic deksel. Je gaat daar een mooie poster over maken.

Wat heb je nodig?

Je hebt een paar dingen nodig bij deze opdracht.

- Voorbeelden van verpakkingsmateriaal: plastic, glas, papier, karton, blik.
- Een woordenboek of internet.
- Een wit A4-velletje papier en dikke en dunne stiften.
- Een paar tijdschriften en supermarktfolders, scharen en lijm.

Aan de slag!

Stap 1 Pak het velletje papier.

Stap 2 Zoek op wat verpakkingsmateriaal is. Kijk ook op de site www.aandeslagmetafval.nl.

Schrijf het woord met de betekenis op het vel papier.

Doe dit met de dikke stift.

Stap 3 Je gaat een poster maken over verpakkingsmateriaal.

Kun je voorbeelden opnoemen van verpakkingsmateriaal?

Denk ook aan de voorbeelden van verpakkingsmateriaal, die je verzameld hebt.

Schrijf deze woorden om het woord 'verpakkingsmateriaal' heen.

Gebruik de dunne stiften!

Stap 4 Alle spullen zijn ergens van gemaakt. Dat noem je de grondstof.

Waar zijn de verpakkingsmaterialen van gemaakt die jij hebt opgeschreven? Kijk ook op de site

www.aandeslagmetafval.nl.

Stap 5 Pak de tijdschriften erbij en ga op zoek naar allerlei soorten verpakkingen. Knip alle plaatjes uit en plak ze allemaal op de poster. Plak de passende materialen bij de woorden die je hebt opgeschreven.

Stap 6 Hang de poster op in je klas. Zo kan iedereen zien wat jullie hebben gemaakt en kun je van elkaar leren!

Afval, let's clean it up!

Categorie

- O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.
 Les voor gemengde leeftijdsgroepen.

Doelstelling

Na deze activiteit weten de leerlingen wat zwerfafval is en kunnen ze afval op de volgende manieren scheiden: papierafval, plasticafval, glasafval en restafval.
De leerlingen kunnen verschillen ontdekken tussen niet opgeruimde en opgeruimde plaatsen.
Tot slot kunnen de leerlingen hun bevindingen op een duidelijk manier vormgeven, zodat anderen de opdracht en het doel van de opdracht ook goed begrijpen.

Toelichting

Deze doe-opdracht is gericht op onderzoekend leren. De leerlingen gaan in kleine groepjes van 4 à 6 leerlingen aan de slag in de nabije omgeving van de school. Voor deze opdracht kunnen verschillende leeftijdsgroepen samenwerken.
De leerlingen kunnen zelfstandig deze opdracht uitvoeren met het werkblad 'Afval, let's clean up!'.

Kernwoorden

Opruimen, scheiden en/of sorteren, zwerfafval.

Nodig

Een omgeving met zwerfafval. Dit kan een nabijgelegen park zijn.
Een foto van een vervuilde omgeving en dezelfde omgeving opgeruimd.
Er moet op het schoolterrein een mogelijkheid zijn voor de leerlingen om het zwerfafval te sorteren.
Camera's.
Plastic handschoenen, afvalzakken en prullenbakken. Als je je als school aanmeldt op www.supportervanschoon.nl kun je (gratis) actiemateriaal bestellen.

Lesopbouw

Introductie

Introduceer het woord zwerfafval.

- Vraag welke twee woorden ze herkennen in het woord zwerfafval.
- Laat ze twee foto's zien van een omgeving voor en nadat deze is opgeruimd. Wat valt ze op?
- Op de site 'aandeslagmetafval.nl' is per bouw meer achtergrondinformatie over zwerfafval te vinden.

Verdeel de leerlingen in groepen en deel de werkbladen uit. Als iedereen begrepen heeft wat ze moeten doen, kunnen de leerlingen zelfstandig aan het werk.

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 2: Afval, let's clean it up!

Vandaag ga je met een groepje in de wijk of in het park dichtbij school zwerfafval opruimen. Verzamel alles wat je nodig hebt en volg het stappenplan.

Dit heb je nodig

- Een grote afvalzak
- Handschoenen
- Een fotocamera

1. Ga op verkenning.
2. Maak een foto van een plek waar je veel zwerfafval ziet.
3. Trek de handschoenen aan en stop al het zwerfafval dat jullie tegenkomen in de afvalzak.
4. Maak nu weer een foto van de plek.
5. Ga zo door totdat je minstens 5 plekken helemaal schoon hebt gemaakt!
6. Klaar? Ga nu terug naar het schoolplein en sorteer hier het afval op de goede plek. Glas hoort bij glas, papier bij papier, plastic bij plastic en de rest van je afval bij het restafval.
7. Ruim voordat je weer naar binnen gaat al je materiaal netjes op.
8. Verzamel samen met de rest van de klas alle 'voor' en 'na' foto's die jullie gemaakt hebben en maak er een collage van, zodat de rest van de kinderen op school, maar ook alle leerkrachten en ouders, goed kunnen zien wat er is veranderd!

Veel succes!!

Spel over verpakkingen

Categorie

- Δ Klassikale les met opdrachten die in de klas worden uitgevoerd.
- O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.
- Les voor gemengde leeftijdsgroepen.
- ♣ Les met vervolgsuggesties of een les die op verschillende manieren ingezet kan worden.

Doelstelling

De leerlingen kunnen verschillende voorbeelden van verpakkingsmateriaal benoemen en daar de juiste afbeeldingen bij vinden.

Toelichting

In deze doe-opdracht maken de leerlingen hun eigen memoryspel over verpakkingsmateriaal. De leerlingen werken zelfstandig in kleine groepjes aan een thema, waarbij ze verschillende sets kaartjes maken (bijvoorbeeld: plastic verpakking: 5 x 2 kaartjes met daarop soorten plastic verpakkingsmateriaal).

Samen met de kaarten van de rest van de klas komt het hele memoryspel tot stand.

Onderwerpen: glas, papier en karton, blik, plastic.

De leerlingen kunnen de instructies voor het maken van het spel lezen op het werkblad. Er zijn twee varianten.

Kernwoorden

Memoryspel, verpakkingsmateriaal.

Nodig

Onderwerpen waarmee de klas kan werken. Hier enkele voorbeelden: plastic, glas, papier en karton, blik.

Dik papier (al dan niet gekleurd)

Wit papier

Potloden en/of teken-/schrijfmateriaal

Printmogelijkheden

Scharen en lijm

Lesopbouw

Introductie

Introduceer de activiteit met een afbeelding. Laat de leerlingen het thema raden. Vraag vervolgens wat het thema betekent en of ze voorbeelden kunnen noemen van soorten verpakkingen.

Schrijf deze voorbeelden op het bord. Dit worden de onderwerpen voor het memoryspel.

Vul daar waar nodig de voorbeelden van de leerlingen aan.

Bijvoorbeeld: plastic verpakkingsmateriaal.

Geef aan dat de leerlingen hun eigen spel gaan maken en vraag wie het spel memory kent. Laat de leerlingen beschrijven hoe het spel werkt en wat je ervoor nodig hebt om het te spelen.

Deel de werkbladen uit en laat de groepen aan de slag gaan.

♣ Suggesties

- Laat bovenbouwleerlingen de activiteiten begeleiden.
- Laat de leerlingen, in plaats van allemaal tegelijk, in een klein groepje deze activiteit doen als een extra opdracht; laat de leerlingen hun thema kiezen. Elke nieuwe groep maakt een ander thema.
- Begeleid de leerlingen van groep 3 afhankelijk van hun instructiebehoeften.
- Zwakkere leerlingen in groep 4 en 5? Maak het gemakkelijker door ze zelfstandig te laten werken met werkblad Variant 1.
- Sterke leerlingen in groep 4 en 5? Maak gebruik van werkblad Variant 2.

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 3: Spel over verpakkingen (variant 1)

Je gaat vandaag een memory-spel maken met als onderwerp verpakkingsmateriaal. Hieronder zie je wat je nodig hebt en vind je een stappenplan!

Nodig

Dik papier en gewoon tekenpapier.

Potloden, je liniaal, een schaar en/of teken-/schrijfmateriaal.

Een computer en een printer.

1. Schrijf je onderwerp in het midden van een wit blaadje, met een cirkel eromheen.
Bijvoorbeeld: plastic.
2. Welke soorten verpakkingen van dit materiaal kun je bedenken? Schrijf deze eromheen.
Bijvoorbeeld: een plastic flesje, een plastic zak, enzovoort. Zorg dat je in ieder geval 5 ideeën hebt!
3. Zoek nu in een tijdschrift of op internet naar plaatjes die erbij passen. Kijk ook op de site www.aandeslagmetafval.nl voor ideeën. Let op: voor memory heb je 2 dezelfde plaatjes nodig!
4. Pak nu het dikke papier, een liniaal, een schaar en je potloden.
Nu ga je 5 keer 2 kaartjes maken die allemaal 5 x 5 centimeter zijn.
Je hebt straks dus 10 vierkante kaartjes.
Goed tellen en meten! Gebruik het dikke papier voor de kaartjes.
5. Als je de kaartjes hebt, kun je de plaatjes erop plakken of tekenen.
Zorg dat je van elk voorwerp 2 dezelfde plaatjes hebt!
6. Heb je alle plaatjes af? Verzamel alle kaartjes en veel plezier met het spelen van memory!

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 4: Spel over verpakkingen (variant 2)

Je gaat vandaag een memoryspel maken met als onderwerp verpakkingen. Hieronder zie je wat je nodig hebt en vind je een stappenplan!

Nodig

Dik papier en gewoon tekenpapier.

Potloden, je liniaal, een schaar en/of teken-/schrijfmateriaal.

Een computer en een printer.

1. Pak het gewone witte blaadje en schrijf je onderwerp in het midden, met een cirkel eromheen. Kies uit één van deze woorden: plastic, papier, karton, blik of glas.
2. Verzin voorbeelden van dit onderwerp en schrijf deze eromheen. Bijvoorbeeld: een plastic flesje, een plastic zak, enzovoort. Zorg dat je in ieder geval 10 ideeën hebt.
3. Je kiest nu één voor één de onderwerpen van je vel en bedenkt wat daarbij past. Een plastic flesje en een dop, een plastic tasje en een leren tas, een volle pot en een lege pot. Je moet combinaties maken die goed bij elkaar passen. Zodat, als je het spel straks speelt, je weet wat bij elkaar hoort. Zoek nu plaatjes bij deze onderwerpen of teken ze zelf.
4. Pak nu het dikke papier, een liniaal, een schaar en je potloden. Maak 20 vierkante kaartjes die allemaal 5 x 5 centimeter zijn. Goed tellen en meten!
5. Als je de kaartjes hebt, kun je de plaatjes erop maken. Als hulpmiddel kan je een gekleurde stip bij de plaatjes zetten die bij elkaar horen. Gebruik per setje een andere kleur.
6. Heb je alle setjes af? Verzamel alle kaartjes en veel plezier met het spelen van memory!

> Groep 6-7-8

Verbeterplan: Zwerfafval, no way!

Categorie

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

Aan het einde van deze les kunnen de leerlingen aangeven hoe het gesteld is met zwerfafval in hun directe omgeving. Daarnaast kunnen de leerlingen een mening vormen over de hoeveelheid zwerfafval in hun directe omgeving en een verbeterplan ontwikkelen dat kan leiden tot minder zwerfafval.

Toelichting

In deze doe-opdracht staan het in kaart brengen van de hoeveelheid zwerfafval in de directe omgeving, en het verbeteren van de directe omgeving centraal. De leerlingen maken een rapportage en ontwikkelen een plan de campagne dat ervoor moet gaan zorgen dat er veel minder zwerfafval in de buurt is.

Deze opdracht kan zowel individueel als in groepjes uitgevoerd worden.

Leerlingen kunnen zelf aan de slag met het werkblad 'Verbeterplan: Zwerfafval, no way!'

Kernwoorden

Actie, verslag, zwerfafval.

Introductie

Laat de leerlingen op www.aandeslagmetafval.nl het introductiefilmpje bekijken en de opdrachten over zwerfafval maken.

Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan!

Categorie

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

Aan het eind van deze les kunnen leerlingen een mening vormen over verpakkingsmateriaal. Ze kunnen benoemen wat ze ervan vinden en kunnen verschillende voorbeelden van verpakkingsmateriaal noemen. Leerlingen hebben nagedacht over mogelijke verbeteringen die kunnen leiden tot efficiëntere vormen van het verpakken van producten.

Toelichting

In deze doe-opdracht staat het vormen van een mening over verpakkingsmateriaal centraal. Daarnaast richt deze opdracht zich op het creatieve en probleemoplossende vermogen van de leerlingen. Deze opdracht kan individueel worden uitgevoerd, maar is effectiever wanneer leerlingen hier in een groep van 4 à 5 leerlingen aan werken. Gebruik het bijpassende werkblad 'Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan!'.

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 5: Verbeterplan. Zwerfafval, no way!

Je hebt op de site www.aandeslagmetafval.nl gezien wat zwerfafval is en wat de gevolgen zijn voor mensen en dieren. Je gaat nu op onderzoek uit in en om de school. Hoe is het daar met het zwerfafval? En hoe zit het eigenlijk met gescheiden inzamelen? Hoe is het op school geregeld met het afval?

Vragen

Kijk eens goed om je heen. In de school, op het plein, in de buurt van de school en op het sportveld.

- Hoe gaat het in jullie school met het scheiden van afval?
- Hoe ziet jullie schoolplein eruit? Ligt daar veel zwerfafval? Hoeveel en waar ongeveer?
- Hoe ziet de omgeving van de school eruit? Is het daar netjes?

Maak aantekeningen en schrijf per vraag op:

- Hoe ziet het eruit?
- Wat vind ik ervan?
- Wat kan er verbeterd worden?
- Wie moeten er iets verbeteren? Denk ook aan je eigen rol daarin.
- Verzin een actie als je vindt dat er iets moet veranderen.

Ga nu je aantekeningen verwerken in een rapportage en bedenk een geschikt verbeterplan. Maak onderscheid tussen zwerfafval in en om de school en tussen het afval scheiden.

Je zou deze indeling kunnen gebruiken om het plan op te stellen

Vraag: (bijvoorbeeld: hoe scheidt onze school het afval?)

Paragraaf 1: Hoe ziet het eruit?

Paragraaf 2: Wat vind ik ervan?

Paragraaf 3: Wat kan er verbeterd worden?

Paragraaf 4: Wie moeten er iets verbeteren?

Actieplan

Verzin een actie om verandering in de situatie te brengen als dat nodig is.

Je zou deze indeling kunnen gebruiken om het plan op te stellen

Klaar?

Presenteer je plan aan je klasgenoten. Vraag tips en tops en verwerk deze in je verbeterplan.

Als je dit gedaan hebt, presenteer je je verbeterplan aan de directie van je school.

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 6: Dat kan beter. Het verbeterverpakkingsplan!

Eten, speelgoed en huishoudelijke apparaten zoals computers of broodroosters zitten in een verpakking als je ze koopt. Dat is om het product te beschermen tegen deuken en krassen. Het product moet namelijk heel zijn als je het koopt. Het verpakken van een product is ook om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld eten langer goed blijft.

Dus verpakkingen hebben een duidelijk functie, maar sommige producten zijn misschien een beetje overdreven goed verpakt. Die hebben bijvoorbeeld wel twee papiertjes. Of heel veel schuimverpakking. Of een heleboel plastic. En soms hebben producten dit allemaal tegelijk! En plastic én een schuimverpakking én karton!

- Wat vind jij ervan?
- Vind jij het goed of slecht dat er soms zo veel verpakkingsmateriaal om een product zit?
- Vertel ook waarom je dat vindt.
- Kun je voorbeelden noemen van dingen die jij kent waar heel veel verpakkingsmateriaal omheen zit?

Schrijf bovenstaande antwoorden allemaal op een vel papier.

Bedenk voor de volgende producten een nieuwe inpakmanier waardoor je minder afval hebt als je het hebt uitgepakt.

Let op! Denk goed na en wees creatief met je oplossingen, want mensen moeten het willen kopen. Verwerk je antwoorden in een poster of een verslag. Onthoud dat elke oplossing een nieuw hoofdstuk is op je poster of in je verslag.

- Kauwgom (zit nu in een doordrukstrip met een kartonnetje erom).
- Chocolaatjes (zitten nu in een papiertje in een doosje met een plastic verpakking eromheen).
- Kleine pakjes drinken (zitten nu in een kartonnetje met een plastic verpakking eromheen).
- Zes appels (zitten nu in een kartonnen bakje met een plastic omhulsel).
- Een 6-pack met blikjes (zit vaak plastic omheen).
- Doosje lucifers (zitten nu met zes pakjes tegelijk in plastic).
- Rollen toiletpapier (zitten nu in een plastic verpakking, binnenin de rol zit een kartonnen rolletje).

AAN DE SLAG MET AFVAL

Heb je zelf nog een voorbeeld van een product waar heel veel verschillende verpakkingen omheen zitten? Denk aan wat je allemaal in de supermarkt kunt vinden. Schrijf deze voorbeelden én jouw nieuwe verpakking ook op je poster of in je verslag.

Bonusopdracht

Als je zelf boodschappen gaat doen, wat zou je dan kunnen doen om zo min mogelijk verpakkingsmateriaal over te houden?

Klaar?

Presenteer je ideeën samen met je groepje aan de rest van de klas. Hadden je klasgenoten nog tips en tips? Ja? Verwerk ze in je verbeterverpakkingsplan en lever het plan in bij je meester of juf.

Actie tegen afval

Categorie

O Doe-opdracht met een werkblad voor de leerlingen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doelstelling

Aan het einde van deze opdracht hebben leerlingen onderzoek gedaan naar het scheiden van afval en weten ze waarom en hoe ze op een correcte manier afval kunnen scheiden.

Daarnaast kunnen de leerlingen een poster ontwerpen en vormgeven, waarop ze de verkregen informatie samengevat weergeven.

Toelichting

In deze doe-opdracht staat het verkrijgen van informatie over het scheiden van afval centraal.

De leerlingen gaan zelf op onderzoek uit en vertalen de verkregen informatie naar een poster waarin duidelijk wordt hoe men het best afval kan scheiden.

De leerlingen kunnen deze opdracht individueel of in tweetallen uitvoeren.

Hieronder zie je een overzicht van het werkblad dat geprint kan worden (werkblad 7).

AAN DE SLAG MET AFVAL

Werkblad 7: Actie tegen afval

Waarom is het scheiden van afval zo belangrijk en hoe zorgen we er nou met elkaar voor dat iedereen zijn afval op de goede manier weggooit?

De vraag hierboven is je hoofdvraag.

2. Ga op onderzoek uit en probeer erachter te komen op welke manier mensen het beste hun afval kunnen scheiden. Denk eraan dat er veel verschillende soorten afval zijn. Let op: in elke gemeente kan het anders zijn, dus kijk op de site van je eigen gemeente hoe het geregeld is.

Tip! Kijk op internet en ga naar de site www.aandeslagmetafval.nl en de site van de gemeente waar je woont.

3. Heb je alle informatie gevonden? Vat deze dan samen in een Mindmap. Schrijf alle belangrijke woorden op een vel papier en plak beelden erbij. Zo kan je zien wat je hebt ontdekt in je onderzoek.
4. Maak van je Mindmap een poster waarin je op een slimme en duidelijke manier laat zien waar en hoe mensen in jullie gemeente hun afval op een goede manier weg moeten gooien. Je mag de poster helemaal tekenen, maar je kunt ook de computer gebruiken en online een poster maken.

Klaar?

Presenteer je poster aan de klas. Hang de poster, als je klaar bent, op in de klas of in de gang, zodat iedereen kan zien wat de beste manier is om afval te scheiden.

> Groep 1-8

Supporter van Schoon

Categorie

Les voor gemengde leeftijdsgroepen.

Doelstelling

Aan het eind van een opruimactie hebben alle deelnemers de buurt vrijgemaakt van zwerfafval. Leerlingen zien wat voor afval er op straat slingert. Het opruimen van de wijk draagt bij aan een prettig gevoel over de leefomgeving.

Kernwoorden

Schone leefomgeving, opruimactie, samenwerken

Nodig

Vuilniszak, eventueel handschoenen en grijper.

Als je je school aanmeldt via www.supportervanschoon.nl en een actie aanmeldt, krijg je een code waarmee je (gratis) materialen kunt bestellen om veilig de buurt te kunnen opschoonen.

Vorbereiding

Inventariseer hoeveel groepen leerlingen, ouders en collega's mee willen doen. Meld je school aan op www.supportervanschoon.nl.

Dat is handig als je:

- gratis actiematerialen wilt bestellen in onze webshop.
- wilt weten waar bij jou in de buurt acties plaatsvinden óf zelf een actie wilt organiseren.
- mee wilt doen aan leuke Supporter van Schoon acties.
- de laatste nieuwtjes, handige tips en inspirerende verhalen wilt ontvangen.

Opbouw van de activiteit

Introductie

Besprek met de deelnemers (leerlingen, ouders) wat het doel is van de opschoonactie. We gaan onze buurt opruimen! Gebruik de lesactiviteiten van de site om toe te lichten waarom zwerfafval niet hoort op straat.

Kern

Zorg dat iedereen de juiste spullen heeft om veilig en succesvol op te kunnen ruimen in de buurt van de school. Spreek heldere regels af en een tijd. Zorg dat de jonge leerlingen goed begeleid worden. Ruim met elkaar een van te voren gedefinieerd gebied rond de school helemaal op.

Afrondende opdracht

Breng al het verzamelde afval bij elkaar en benoem hoe fijn het is voor mens, dier en groen dat dit uit het milieu is gehaald. Hoe ziet de omgeving er nu uit? Wat vond iedereen ervan dit te doen?

